

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Confirmatione Vtili Vel Invtili. Titvlvs XXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

DE CLERICIS PEREGRINANTI-
BVS.

TITVLVS XXIX.

CAP. I.

*Contra peregrinantes seu proficiscentes ad sed. Apost. non est aliquid innovandum.*Celestinus III. *Ambian. Episc.*

Conquerente a I. Presbytero intelleximus: [1 & 7.] Licet Presbyter idem res suas & ecclesie suae in protectione nostra non posuerit, quando ad nos accessit, tamen cum hi, qui accedunt ad praesentiam nostram, cum rebus eorum debeant esse sub Apostolica protectione securi: mandamus, quatenus quicquid eidem Presbytero post iter adreptum ad nos venendi, subtractum est vel ablatum, sibi restitui facias. *b.*

[1.] *Quod postquam ad nos venendi iter arripuit, quidam res eius diripere praesumpserunt.*

DE CONFIRMATIONE UTILI VEL
INUTILI.

TITVLVS XXX.

CAP. I.

De res inter confirmata per Papam, inferior iudex cognoscere non potest, nisi confirmatio non tenerit, ut quia subreptitia, vel de re litigiosa ad. cum ca. sequent.

Alexander III. *Exonen. Episc. P. C. in literis.*

Si quis e rei litigiosae confirmationem impetravit ab Apost. sed. non minus potest iudex de causa cognoscere, & eam sine debito terminare. Sed si rem tunc pacifice possidebat, cum inde confirmationem obtinuerit, non est licitum iudici de quaestione postea extra decernere, aut eam definire absque sed. Apost. mandato.

CAP. II.

Idem dicit.

Idem *Vigorensis Episc. d.*

De confirmationibus e autem Rom. Pont. volumus te tenere, quod contra illas (nisi novum Apost. sed. procedat mandatum, aut certum sit, quod sint per falsi suggestionem elicite) non est aliquatenus iudicandum.

CAP. III.

Littera confirmationis super sententia, a qua erat appellatum, non videtur, si appellatus malitiose praevenerit appellatorem, alias pendente donec de appellatione cognoscatur.

Celestinus III.

Bonae memoriae f. A. canonicus vester proposuit, sententiam a delegatis iudicibus prolatam fuisse: & intra decem dies ille, contra quem sententiam fuerat, ab illa sententia appellavit, iudices tamen nihilominus sententiam executioni mandarunt. Ceterum appellans itinere statim ad Apost. sedem adrepto, litteras de retractando sententiam impetravit, adversarius autem ipsum caute praeveniens confirmationis promulgatae sententiae rescriptum fuerat adfectus, in quo nulla de facta appellatione mentio habebatur. Ideoque requisisti, quae quibus literis praedictum faciant. Respondemus igitur, quod posteriores debent prioribus praedictum generare. Verum si dicatur, nullis literis veniatis & iustitiae praedictantibus: vel sub alia forma

a. C. i. eod. tit. in 1. comp. b. Faciatis, legitur in om. manusc. unde constat non solo Epi. Ambian. esse directam hanc Decretalem, sed alia, ut varia lectiones ostendunt. c. C. i. eod. tit. in 1. comp. d. Vigorem. al. Vigorem. e. C. 2. eod. tit. in 1. comp. f. C. 1. eod. tit. in 2. comp.

verborum, dummodo nil diceretur de literis confirmationis expressae: dicimus primae tandem suum debent habere vigorem, donec de iniqua sententia cognitio plenius habeatur.

CAP. IV.

Innovatio privilegii novum jus non tribuit, nec antiquum confirmat: sed si quod competebar, conservat. Brevius sic potest summari: Innovatio privilegii non inducit confirmationem juris in eo contenti.

Innocentius III. *decano Padeburen. a.*

Cum dilecta b in Christo filia abbatissa & sorores ecclesiae Gardeven. e sua cuperent privilegia innovari: propter viarum d discrimina quatuor Episcopis, & Abbatibus totidem, ut ea inspicerent diligenter, & tenorem ipsorum fideliter transcriberent sub sigillis suis nobis remitterent, duximus injungendum. [1 & 7.] Nos autem tam legato, qui sub sigillo proprio ea nostro fecit conspectui praesentari, quam inquisitoribus ipsis fidem debitam adhibentes, licet non videremus, quare non deberent eadem e privilegia innovari: quia tamen C. majoris ecclesiae, & I. sanctae Crucis canonici proposuerunt, Hildesemen. ecclesiam in possessione subjectionis ipsius monasterii per centum annos & amplius extitisse, privilegia ipsa tunc non duximus innovanda. Unde iudicibus dedimus in mandatis, ut ad locum idoneum accedentes (citatis, qui fuerint evocandi) inquirerent super his diligentius veritatem, a quibus pars Hildesemen. ecclesiae ad Apost. sed. appellavit. Nuper autem iterato praedicta petiit abbatissa, quatenus deberemus privilegia suae ecclesiae renovare. Ex adverso vero fuit postulatum, ut causam ipsam discretis viris committere dignaremur, qui testes reciperent, quos contra privilegia monasterii, & ad probandum f praescriptionem legitimam inducere proponebant. Nos igitur attendentes, quod iure sit civili statutum, ut quando periculum testium formidatur, ne veritas occultetur, & probandi copia fortuitis casibus subtrahatur, etiam lite non contestata testes valetudinarii, & alii de quibus ex aliqua rationabili causa timetur, ad testimonium admittantur: ejusdem aequitatis similitudine provocati, praedicta privilegia, quasi jam nimia vetustate consumpta, cum fuerint non in pergamento, sed in papyro conscripta g, duximus innovanda: nolentes, quod ex innovatione hujusmodi novum jus monasterio adquiratur, sed antiquum (si quod habet) per innovationem privilegii conservetur. Quia vero praefatum monasterium ad jus & proprietatem Apost. sed. per privileg. praed. no. pertinere monstratur: ne jus ecclesiae Romanae remaneat indefensum, eandem abbatissam procuratricem ipsius duximus statuendam: ut cum adversus Romanam ecclesiam possessiones & iura non nisi centenaria currat praescriptio, ipsa super hoc & aliis vice nostra procuret, quae coram te in iudicio fuerint procuranda. Nolentes igitur, quod de statu ejusdem monasterii diutius dubitetur, mandamus, quatenus locum tutum & commodum eligens, recipias testes, quos ad praescriptionem probandam Hildesemen. ecclesiae, vel ad interruptionem ostendendam conobium duxerit producendos: & si legitimam praescriptionem probaverit, ut intendit: nisi probata fuerit interruptio ex adverso, subjectionem ipsius monasterii ad iudices Episcopo memorato, cum constet ipsum in sua dioecesi constitutum: privilegium, quod monasterio innovari fecimus, corumpendo: alioquin eidem

a. Al. Exod. al. Padebiterens. b. C. i. eod. tit. in 2. comp. las. c. Al. Guidion. al. Gardenovens. al. Gerundus. d. Distantiam & discrimina. e. Ad quod est tutum ut solemniter transcribatur. conc. l. unum testamentum. ff. de testamen. f. Probandum. g. Vid. l. 2. C. de diver. scriptis.

M m m

super hoc perpetuum imponens silentium, monasterium pronuncies perpetua libertate gaudere, nostro sibi privilegio resignato. **a**

[**i** Qui Apostolico mandato parentes, privilegia felicitis recordationis Agapi. & Ioannis Pont. p. nostrorum sua presentia subtiliter confecerunt, tenorem eorum sub sigillis suis nobis fideliter transmittentes. Ven. quog. f. n. G. Remen. Archiepiscopus tunc Episcopus Praenestinus in partibus illi officium legationis exercens, tenorem privilegiorum suorum sub sigillo proprio, nostro fecit conspectui presentari.]

CAP. V.

Non valet confirmatio, quam religiosus impetravit à Papa super temporali administratione, seu prioratu, si tacuit se regularem: si vero expressit, rescriptum praesumitur falsum: quia Papa non consuevit concedere. h. d. cum sequent.

Idem Episcopo & praeposito Vicensi.

Ad nostram & audientiam praeposito Nemanen. e ecclesiae significante pervenit, quod quidam canonici Nemanen. ecclesiae à nobis literas confirmationis super administrationibus suis obtinere laborant, religionis suae conditione suppressa. Cum igitur regularibus personis non consueverit Apostolica sedes aliqua personaliter confirmare: mandamus, quatenus confirmationes, quas ab ipsis canonicis (cum regulares existant) noveritis taliter impetratas, denunciatis irritas & inanes.

CAP. VI.

Idem dicit, quod supra cap. proxi.

Idem.

Porrecta à nobis ex parte tua petito continebat, quod plures ex religiosis, qui prioratibus & aliis administrationibus praesunt, à nobis super ipsis, quoad vixerint possidendis confirmationis literas se adserunt impetrasse: [**i** & **j**.] Cum igitur à cancellaria nostra huiusmodi literas emanasse non credamus: mandamus, quatenus illos, qui tales literas exhibuerint, in quibus prioratus vel administrationes, tanquam religionis confirmantur, eodem punias, tanquam falsitatis auctores. Si vero in eis non sit mentio religionis ipsorum, illas tanquam tacita veritate subreptas denunciatis non valere.

[**i** Quarum occasione bona ipsorum prioratum distraxerunt & consumunt, afferentes se sibi quoad prioratus illos nulla ratione subesse.]

CAP. VII.

Sententia seu laudum contra formam iuris vel compromissi latum per arbitros, licet per Papam in forma communi confirmatum, non tenet.

Idem nobili viro Mattheo de e Rrvaria.

Examinata s. causa, quae veritur inter te & milites Campanicos super ecclesia sancti Angeli, perpendimus arbitrium, quod vicedominus Sabinen. dicebatur super eodem negotio promulgasse, contra formam ju-

a Reservato. **b** C. 2. eod. tit. in 3. comp. **c** Neumafsen. sed ego Neumafsen. scribendum puto, cui lectioni aliquot veteres ad stipulantur. **d** C. 1. de rescript. in 3. comp. **e** Rrvaria. **f** C. 3. eod. tit. in 3. comp.

ris & compromissi fuisse dictatum. Vnde non ostant confirmatione C. Papae praedecessoris nostri, qui confirmaverat illud, sicut providè latum fuerat, & ab utraque parte receptum, decernimus ipsum irritum & inane.

CAP. VIII.

In confirmatione ex certa scientia, dicto, sicut, ponitur casu. tive: nec nocet, si verbum confirmatiois precedit tenorem confirmati.

Honorius III. illustri Regi, baronibus, & militibus & aliis hominibus Cypri.

Venerabilis frater N. Archiepiscopus Nichosien. & suffraganei eius transmissa nobis petitione monstrant, quod inter ipsos & vos super quibusdam decimis mediante Albanen. Episcopo. à tunc Apostolica sedis legato amicabilem compositionem intervenit: expressè adjecto, quod b. quantocyus eam auctoritate Apostolica confirmari contingeret, statim deberet executioni mandari. Verum licet sit per nos confirmata, & ad maiorem rei evidentiam literis confirmationis tenor compositionis insertus, ipsam tamen renuistis observare, occasionem frivolam praetendentes, tum ex eo, quod in literis verbum confirmationis, [tenorem compositionis] iuxta e styllum ecclesiae Romanae praecedat d. tum quia clausula consueta, scilicet, sicut sine pravitate providè facta est, in eisdem literis continetur [**i** & **j**.] Mandamus, quatenus si praemissa veritas suffragatur, compositionem eandem adimplere curetis.

[**i** Cum igitur nequam contra Deum & ecclesiam, sed nec etiam contra privatas personas huiusmodi cavillosi distinguere debeat. Vni. vo.]

CAP. IX.

Collatio ecclesiae alteri facta per legatum, & per Papam confirmata, ius diocesani non laedit.

Idem universi Abbatibus & praetatis, ac conventibus & clericis in Constantinop. diocesi constitutis.

Sva nobis & Patriarcha Constantinopolitana conge- stione monstravit, quod cum quidam veterum sumentes occasionem ex eo, quod I. Presbyter Cardinalis tunc Apostolicae sedis legatus, quibusdam aliis ecclesiis & clericis in spiritualibus & temporalibus contulit monasteria s. eorumdem, ipsi Patriarchae obedire recusant, & ei de iuribus patriarchalibus respondere, in sua praesumptionis adiutorium inducentes confirmationes huiusmodi collationum à sede Apostolica impetratas. Cum igitur g. nolimus iura, quae diocesanis debentur, per collationes, seu confirmationes praedictas minui seu laedi: mandamus, quatenus occasione huiusmodi non obstitite, ipsi Patriarchae reverentiam & obedientiam exhibere curetis, eisque de iustitiis suis integre respondere.

a Mediane Alban. Episc. tunc legato. **b** Quanto antius. **c** Inclusa. ten. compo. in omnibus impressis desiderantur, & male, quia sine illis nullus constat sensus: ea tamen nos ex omnibus manus supplevimus. **d** Vide l. proinde. s. si. ff. si veri. peti. per Bari. & glin. de. l. de offic. delegat. **e** Vide Archidiacon. in c. de ecclesiasticis. 21. q. 2. **f** Eandem. **g** Nolumus.

LIBRI SECUNDI FINIS.

DECRE-